

Visites didàctiques al Castell de Cornellà

DOSSIER PER ALS MESTRES

nivells recomanats: 5è i 6è d'Educació Primària

“La troballa dels tres castells”

CONTINGUTS La història del Castell a través dels canvis constructius visibles en uns elements arquitectònics concrets: les obertures (portes i finestres). Relació entre l'arquitectura i la seva funció.

DIES dimecres i divendres

HORARI 10:00 h. – 12:00 h.

INDICACIONS Han de dur llapis, paper, goma i maquineta.

Ajuntament de Cornellà de Llobregat
Departament d'Educació i
Departament de Patrimoni Cultural
Històric i Biblioteques

Realitzat per : **TRAST** Serveis de DOCUMENTACIÓ, RESTAURACIÓ I EDIFICI del patrimoni S.L.

GUIÓ:

PRESENTACIÓ

OBJECTIUS

TEMES A TRACTAR

DINÀMICA I METODOLOGIA

DESCRIPCIÓ

ADEQUACIÓ AL DISSENY CURRICULAR

SUGGERIMENTS PER ALS DOCENTS

Materials realitzats el 2001, per
1a. revisió: setembre 2003

PRESENTACIÓ

El castell és un gran casal gòtic que té el seu origen a finals del segle XIII, com a centre d'una gran propietat. Està estratègicament situat en un petit turó. Des de les torres de Ponent hom té una bona visió de l'entorn: el riu Llobregat en el seu tram final, Sant Boi a l'altra ribera del riu i, antigament, les principals vies de comunicació amb els nuclis veïns.

Els escassos documents i investigacions sobre la seva història fan difícil identificar cada una de les intervencions arquitectòniques (aixecaments, remodelacions, destruccions, restauracions,...) que han anat configurant l'aspecte actual del castell al llarg dels segles.

Sabem que l'edifici va tenir diverses funcions al llarg de la seva història de les que cal destacar, la de gran casal d'administració agrària, especialment a partir del segle XVII i XVIII. La funció residencial del castell va ser breu, però important per a la transformació de l'edifici que va ser dotat del seu aspecte gòtic.

Menys significativa va ser la funció defensiva, associada al període de la guerra civil catalana al segle XV.

Actualment el castell és de propietat municipal i acull l'Arxiu Històric de Cornellà, la Fundació Utopia i la Sala d'Exposicions d'Art. En els seus espais ambivalents s'hi organitzen actes públics i culturals de diversa naturalesa (concerts, presentacions, conferències,...).

D'ençà de la seva inauguració ha esdevingut un referent inqüestionable per als ciutadans de Cornellà

Amb aquesta proposta volem iniciar un programa a mig i llarg termini que ofereixi diverses modalitats de visita didàctica per a cada nivell educatiu. No es tracta doncs, de repetir els mateixos continguts amb un llenguatge i uns conceptes adaptats, sinó que els alumnes facin una visita nova i completament diferent cada vegada que vinguin al Castell.

En aquesta ocasió proposem centrar-nos en els aspectes constructius a partir de l'observació de les obertures de l'edifici –portes i finestres-. Haches treball de descoberta ha de permetre als nois i noies reflexionar sobre les transformacions que ha sofert el Castell i relacionar-les amb les necessitats dels homes i dones que les van impulsar.

OBJECTIUS:

Objectius generals:

- Conèixer el Castell de Cornellà com un element patrimonial singular de la ciutat.
- Descobrir el patrimoni arquitectònic i material, en general, com a font d'informació a l'abast.
- Conèixer els processos i adquirir habilitats d'observació i deducció a partir del patrimoni material.
- Valorar, respectar i estimar el patrimoni cultural en general i el local, en particular.

Objectius didàctics:

- Conèixer la importància de l'observació metodològica de les restes materials per a l'estudi històric.
- Saber que el castell de Cornellà es va construir en diverses fases al llarg dels segles.
- Conèixer algunes de les etapes constructives més destacables del Castell.
- Conèixer els diferents usos que ha tinguts l'edifici.
- Conèixer diferents tipus d'obertures: porta, galeria, espitllera, finestra.
- Conèixer algunes de les formes constructives bàsiques relacionades amb les obertures, segons els materials i l'època: llinda, arc, finestres geminades, festejadors.
- Relacionar els tipus d'obertures i les seves formes constructives amb les diverses funcions del castell.

TEMES A TRACTAR

1. Breu introducció a l'arqueologia:

Com a ciència que estudia les restes materials per deduir-ne la màxima informació: característiques formals i materials, funció originària, context en què van ser creades les restes estudiades. Noció d'estrat.

2. Les etapes de construcció del Castell:

El Castell de Cornellà: fa més de 700 anys que es va començar a construir en diverses fases al llarg dels segles. Les principals etapes són:

Primera: del segle XIII fins al segle XV

En aquest moment els castells ja no es construeixen amb una finalitat estrictament defensiva, tot i que en conserven alguns elements formals (torres, poques obertures, espitlleres, matacans,...), sinó amb una intenció simbòlica del poder i la categoria del propietari.

Els elements constructius d'aquesta època són la planta baixa i les dues torres de la façana principal. Es caracteritzen per la presència de d'espitlleres o sageteres arran de terra i tres portes, possiblement d'èpoques diferents i, probablement, els matacans més rústics de la part alta de les torres.

En tot cas, els elements de caràcter militar van ser reforçats o afegits durant la guerra civil catalana, al segle XV.

Segona: segle XVI

Adriana de Ribes, propietària del castell durant el segle XVI, tingué una especial rellevància en la història de l'edifici.

Fou la única que establí la seva residència al castell i per tant l'acondicionà com a tal:

Féu construir la primera planta, les escales de pedra del pati, i incorporà la capella familiar de Sant Antoni a l'interior del recinte. Però també féu algunes intervencions de caràcter estètic, introduint finestres gòtiques als murs més antics, amb la voluntat d'unificar l'estil de l'edifici.

El castell perdia, així, el seu aspecte de fortalesa per esdevenir una residència senyorial. Els elements militars es conservaren més com a símbol que no pas amb una funció real.

A finals del segle XVI, sabem que la propietat estava arruïnada, amb les terres menjades per les inundacions i molts camps sense conrear.

Tercera: del segle XVII al segle XX

A inicis del segle XVII el castell de Cornellà i les seves dependències estaven mig enderrocats quan va ser comprat per la família Oriol l'any 1666. A partir d'aquest moment es convertí en el centre d'una gran explotació agrícola. A partir d'aquest moment fou ampliat i transformat amb una serie d'elements vinculats a la funció agrària de l'edifici:

S'aixecà el 2on pis, amb la galeria de solana, i es construïren la sitja i el trull d'oli, a la planta baixa de l'edifici, però ja no es va tornar a restaurar com a residència.

A partir del segle XIX va començar una lenta però continuada decadència de l'edifici fins arribar el 1992 any en què l'Ajuntament el compra i comença un llarg procés de rehabilitació.

3. Les obertures:

En arquitectura un dels elements que millor ens ajuden a identificar l'època i els estils són les obertures i el tractament que reben: si són grans o petites, rectes, arquejades, apuntades o polilobulades,

Al castell de Cornellà trobem diversos models:

Les espitlleres o sageteres: són finestres estretes amb finalitat defensiva, que generalment proporcionen poca llum i ventilació. Solen ser amples a l'interior i molt estretes a l'exterior. Al castell se'n veuen a la paret Nord, arran de terra i a les torres. Aquest tipus de finestra va anar creixent amb les armes. I quan dels arcs es va passar als canons es van convertir en troneres o canoneres, de les que no se'n troben al castell de Cornellà.

Els finestrals gòtics rectangulars, de grans dimensions, amb llinda de pedra sobre muntants, lleugerament decorats. Són propis d'un ús residencial en què s'aprecia la llum natural i la ventilació. A Cornellà es troben acompanyades de festejadors, uns pedrissos fets al mur per seure al costat de la finestra.

Les finestres coronelles o finestres geminades: amb arcs decorats i columneta al mig, abasten una obertura gran i lluminosa que en aquest cas es decora amb relleus al capitell i frisos laterals, així com amb els propis arcs. Són indicatives no només d'un caràcter residencial de l'edifici sinó també d'una categoria senyorial.

L'arc de mig punt: en semicircumferència: és una forma molt comú de porta, que en les esglésies romàniques podem trobar profusament decorats i que, en la seva forma més llisa i simple és la més estesa en masies de diverses èpoques.

L'arc rebaixat: com un arc de mig punt però tallat, de manera que només se'n veu la part superior de l'arc. El que conservem al castell és de grans dimensions. Obre l'accés al pati central majestuosament

L'arc apuntat: format per dos arcs que es troben al mig de la porta formant un vèrtex. Tot i que s'associen al gòtic, pel fet de ser a la planta baixa, la més antiga i per les seves proporcions, força robustes, podria ser que fos de la primera construcció del segle XIII, en què ja es troben les primeres propostes gòtiques primitives. Aquesta solució apuntada, permetrà guanyar alçada i llum a les obertures.

Els arcs diafragma: arcs de mig punt o apuntat situat al mig d'una nau a una distància suficient per permetre que les vigues arribin d'un arc a l'altre.

L'arc de volta catalana: construït amb maons posats de cantó.

Relacionar els tipus d'obertures i les seves formes constructives amb les diverses funcions del castell.

4. Els materials utilitzats són:

La pedra natural de diversa procedència (a la façana principal hi ha un ampit de pedra roja de Begues). La pedra era un material car que s'utilitzava per a edificis religiosos, cases senyorials o fortificacions. Podia ser de tall irregular o més o menys quadrat. Per als arcs, cantonades, llindes i muntants s'utilitzaven pedres grans i ben tallades. A l mur s'aprofitaven pedres de diversa procedència, tal com es pot veure al costat de la port Est, on hi ha un fragment de pedra esculpida (podria ser un fris) fent de pedra de mur . El sistema d'unió era amb un morter de calç.

El tapial era el material més emprat, consistent en terra pastada.

Els maons. Se'n coneix l'ús des de molt antic, però generalment amb un caràcter popular. A Catalunya es va estendre l'ús de petites totxanes per fer les voltes enlloc de les dovelles de pedra.

La fusta: se'n troba en alguna finestra de la segona planta i a la torre Nord. És un material menys noble i resistent que la pedra. I a més, vulnerable al foc i als insectes (corcs i tèrmits).

El ferro: inicialment s'havia usat com a material decoratiu en portes de fusta. Posteriorment, quan s'obren les finestres de la planta baixa, s'hi col.loques reixes a les finestres.

5. Els elements decoratius:

La única decoració que podem veure al castell està relacionada amb les obertures: capitell, fris, relleu damunt la llinda, o un ampit de pedra roja.

DINÀMICA I METODOLOGIA

El plantejament general:

La visita està plantejada com una doble descoberta:

El monitor o monitora fa partíceps els nens i nenes de la darrera troballa que s'ha fet al castell: un bloc de notes i uns materials recuperats d'un antic arqueòleg desaparegut.

A partir d'aquí la visita es fonamenta en la lectura de les notes de l'arqueòleg i l'esforç per desxifrar-les. Seguint els interrogants del bloc de notes els alumnes descobreixen el castell.

No es tracta de trobar respostes rotundes sinó de plantejar-se qüestions i dubtes que despertin la curiositat i el sentit d'observació. És important que els alumnes facin seves les incògnites sobre el castell, s'esforcin a trobar-hi sentit i s'adonin que la recerca històrica pot tenir llacunes sense respostes clares.

El principal recurs que els alumnes tenen al seu abast és el propi castell: podran veure'n les diverses plantes i l'exterior.

Amb l'ajut d'un plànol i alguns altres materials de suport, els nens i nenes hauran d'anar identificant i ubicant cada un dels elements que observen.

La dinàmica de treball:

La dinàmica emprada serà mixta: el treball de camp es farà per equips o individualment, segons cada ocasió. Les posades en comú seran conduïdes pel monitor o monitora i es faran amb tot el grup classe.

La participació del/de la mestre/a:

Al llarg de la visita el mestre o mestra pot participar com un visitant més, contibuint a la dinàmica de descoberta.

L'avaluació:

En començar la visita el monitor/a lliurarà un full d'avaluació al docent, que haurà d'omplir in situ, abans de marxar. La primera part fa referència a dades sobre el curs i els objectius de la sortida, i es pot omplir abans de començar l'activitat, mentre que la segona part és sobre el desenvolupament de l'activitat i cal omplir-la després que s'hagi acabat, per valorar-ne els diferents aspectes.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT DIDÀCTICA:

1.- Introducció:

LLOC:	A la planta baixa davant de la maqueta del Castell i les vitrines amb els materials arqueològics trobats al castell
HORA D'INICI:	10:00 h
DURADA:	20 min.
CONTINGUTS:	Introducció a l'arqueologia. Noció d'estrat i restes materials. Introducció a la dinàmica de la visita. Introducció a la planta del castell i la seva orientació. Els punts cardinals
ACCIONS:	<p>El/la monitor/a introdueix el recurs didàctic central:</p> <p><i>Durant les excavacions arqueològiques al Castell de Cornellà es van trobar, en un estrat molt recent, un diari i una motxilla. Sembla ser que pertanyien a un arqueòleg que, el 1907, es va interessar pel Castell de Cornellà, monument del qual havia sentit a parlar, però no havia tingut ocasió de veure. En el seu diari, aquest investigador misteriós va deixar anotades les seves impressions i els resultats de les seves primeres recerques. Malauradament, el diari està fragmentat en els punts més interessants degut als anys que ha passat entre les humitats del subsol... Podrem reprendre la seva investigació amb les pistes que ens ha deixat el diari, i els elements que encara es conserven en la seva motxilla?</i></p> <p>El/la monitor/a presenta la situació i proposa continuar la recerca allà on la va deixar l'arqueòleg. Observen el plànol del castell i s'hi ubiquen. Identifiquen els punts cardinals. Fan quatre equips: Nord, Sud, Est i Oest.</p>
MATERIALS:	<ul style="list-style-type: none"> - Sarró - Quadern manuscrit - Plànols

2. – El Castell més antic de Cornellà:

LLOC:	Planta baixa del Castell: interior i exterior
HORA D'INICI:	10:20 h.
DURADA:	30 min.
CONTINGUTS:	<ul style="list-style-type: none"> • La planta del Castell • Les obertures als murs de la planta baixa: portes i finestres. Formes, mides, materials i elements decoratius. • Obertures que ho semblen però no ho són: <ul style="list-style-type: none"> els arcs que serveixen per sostenir les vigues del sostre. la premsa d'oli encastada al mur. els forats de les vigues al mur. el forat de la sitja al terra.
ACCIONS:	<p> Un/a alumne/a o el monitor llegeix un fragment del quadern de l'arqueòleg en què diu que està prenent notes de les finestres de la planta baixa. Treu uns dibuixos esborrats i incomplets.</p> <p> Per equips els alumnes han de localitzar i situar sobre la planta els diversos elements que semblen obertures al mur. Cada equip una de les quatre ales del castell, la que correspon al seu nom</p> <p> Dibuixen les diferents formes d'obertura, les compten, indiquen els materials de què estan fetes i les ubiquen a la planta.</p> <p> A la posada en comú verifiquen si tots els elements dibuixats i proposats són realment obertures d'accés. Comencen per la nau Oest. Observen la sitja.</p> <p> Relacionen els materials amb els elements dibuixats.</p>
MATERIAL	Dibuixos inacabats i esborrats fotografies amb notes

3.- Defensem i ataquem: Així “funciona” un Castell.

LLOC:	A la sala Nord, a la sala Est, a la torre Est i al pati.
HORA D’INICI:	10:50 h.
DURADA:	25 min.
CONTINGUTS:	<ul style="list-style-type: none"> • La funció defensiva del Castell. • El funcionament d’una espitllera. • Les torres de defensa com a element característic de la defensa.
ACCIONS:	<p> Observen les espitlleres o sageteres de la nau Nord. Un/a alumne/a les medeix per dins i per fora. Dedueixen el motiu de la seva forma i la seva alçada, en relació amb la seva funció.</p> <p> Verifiquen l’obertura al mur de la premsa d’oli.</p> <p> El monitor o monitora situa una diana i dona uns arcs amb fletxes de juguina a un/a alumne/a del grup que ha d’intentar encertar a la diana, a través de la reproducció d’una espitllera, com si fos des de l’interior. Després, un/a altre/a alumne ho intentarà a la inversa, com si fos des de l’exterior. Entre tots treuran conclusions de l’experiment.</p> <p> Dos alumnes mesuren la torre Est del Castell: l’amplada i el fons. A partir d’un element mesurable com a mòdul (una fila de carreus, la porta,...), calculen l’alçada aproximada.</p>
MATERIALS	<p>Diana</p> <p>Arc/ballesta i sagetes</p> <p>Maqueta d’espitllera</p> <p>Cinta mètrica</p> <p>Plantes del castell</p>

4.- Un Castell de comoditats.

LLOC:	Escales del pati.
HORA D'INICI:	11:15 h.
DURADA:	15 min.
CONTINGUTS:	<p>Les pistes del diari i la motxilla porten als alumnes a interessar-se per la primera planta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Les superposicions arquitectòniques: els murs nous tallen portes antigues. • Elements de sustentació: la columna. • Canvis en l'estil de vida: de la defensa a la residència (les finestres amb festejador).
ACCIONS:	<p> Lectura del diari i extracció d'objectes de la bossa.</p> <p> Acabada la prova de l'espitllera, des del pati observen les superposicions arquitectòniques, producte de les reformes.</p> <p> Des de l'escala de pedra, observen la finestra gòtica de l'arxiu i la seva columna,</p> <p> A la primera planta observen els festejadors de les finestres de la sala de consultes i el sostre amb les vigues de fusta. Dedueixen quina utilitat devien tenir els festejadors.</p> <p> Arribem a la sala oest de la segona planta i plantegem els contrastos entre la planta baixa i la primera. Havíem vist finestres espitlleres que servien per defensar-se... els festejadors servien per defensar-se? si no és així... perquè podrien servir? Imaginem a l'Adriana asseguda en els festejadors, mirant a l'exterior? Qué veuria? (els camps de conreu, les masies...)</p> <p> Dibuixen la finestra gòtica i les finestres amb festejador, prenen mides i prenen nota dels materials. El vidre és antic? Perquè?</p>
MATERIALS	Planta del castell Cinta mètrica

5.- Això sí què és una gran masia!

LLOC:	A la sala oest de la segona planta i a la Fundació Utopia.
HORA D'INICI:	11:30 h.
DURADA:	20 min.
CONTINGUTS:	<ul style="list-style-type: none"> • La funció de les galeries porxades, un nou tipus d'obertures. • La segona planta, la part més antiga del Castell. • La funció agrícola: l'última utilitat privada del Castell
ACCIONS:	<p> Lectura del diari i extracció d'objectes de la bossa.</p> <p> Observen un costat i l'altre de l'exterior de la sala: Sant Boi i Cornellà, i el mur de la sala Est. Són merlets? de cara al pati?</p> <p> Dibuixen els estranys merlets..</p> <p> A la sala Est, a la Fundació Utopia, observen la galeria porxada. En dibuixen les bases dels pilars i treuen conclusions.</p> <p> El monitor mostra els elements extrets de la motxilla: garrofes i blat de moro (productes agrícoles conservats). Què tenen a veure amb aquest espai?</p> <p> Els nens i nenes descobreixen la funció de la galeria ho comparen amb les tècniques de conservació actuals (Abants: aire, oli, sal... Avui: nevera, congelador...)</p> <p> Ubicació de la galeria a la secció del Castell corresponent.</p> <p> Es relaciona la galeria amb els elements agrícoles observats a la planta baixa.</p>
MATERIALS	Productes agrícoles diversos (cerelas, garrofes, ...) Planta del castell.

6.- Conclusions: els tres Castells.

LLOC:	A la sala oest de la segona planta
HORA D'INICI:	11:50 h.
DURADA:	10 min.
CONTINGUTS:	<ul style="list-style-type: none"> • Revisió dels elements observats i consolidació dels conceptes. • Connexió de l'evolució arquitectònica de l'edifici amb les diferents funcions que ha desenvolupat.
ACCIONS:	<p> Relacionar una sèrie de personatges situats al costat de les fitxes amb els diferents elements afegits a les seccions.</p> <p> Reflexió final: El castell, al llarg de la seva història, ha tingut, com molts altres edificis, diferents funcions. Aquesta evolució, segons les necessitats, comportava una sèrie de transformacions arquitectòniques que facilitaven el dia a dia dels seus habitants. Avui dia, com en temps passats, el Castell ha sofert les transformacions necessàries per adaptar-se a aquestes noves funcions (l'Arxiu, la Fundació, les Exposicions...) Un edifici que no es fa servir, que no es transforma amb el temps i amb les persones, un edifici abandonat, mor. Així, el Castell de Cornellà està encara viu. Encara queden coses per descobrir i estudiar.</p>
MATERIALS	Fitxes amb imatges de diferents personatges

CONTINGUTS CURRICULARS:

ÀREA DE LLENGUA

Procediments

Comprensió i expressió oral.

- Ampliació i utilització del camp lèxic, semàntic i d'estructures de la llengua.

Fets, conceptes i sistemes conceptuals

Us i comunicació.

- Llengua parlada.

Actituds, valors i normes

- Audició atenta i crítica.
- Respecte al torn de paraules, a les intervencions i idees de les altres persones.
- Interès per participar-hi i fer-se entendre.
- Interès per enriquir el vocabulari.

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI: SOCIAL I CULTURAL

Procediments

Interpretació i representació de l'espai.

- Orientació espacial emprant diferents direccions.
- Realització, utilització i interpretació de plànols i mapes.

Consciència temporal i temps històric.

- Identificació de nocions temporals de simultaneïtat, successió, durada, continuïtat i canvi, i de relacions causa-efecte.

Informació, comprensió i aplicació.

- Formulació de generalitzacions a partir d'experiències o coneixements concrets, pròxims o coneguts.
- Plantejament de problemes, preguntes i formulació de prediccions relacionades amb fets verificables.

Fets, conceptes i sistemes conceptuals

El medi econòmic i social.

- L'agricultura i les activitats primàries, la indústria i les activitats secundàries, els serveis i les activitats terciàries. Activitats econòmiques de Catalunya i d'Espanya.

El medi polític i cultural.

- La creació artística i cultural. El patrimoni històric-artístic.

El medi històric.

- La vida i el treball en altres temps.
- Grans etapes convencionals de la història de la humanitat.

Actituds, valors i normes

Construcció de la identitat personal.

- Consciència progressiva de la responsabilitat i de la presa de decisions.
- Acceptació de normes referides a si mateix, com a persona i com a membre d'una comunitat.

Educació cívica.

- Respecte dels béns materials de les persones, institucions o serveis.

Defensa de la identitat, el medi ambient i el patrimoni cultural.

- Atribució de valor al patrimoni.

Actituds personals en el treball.

- Interès per conèixer manifestacions i fets històrics, socials i culturals.
- Acceptació de normes de treball col·lectiu.

ÀREA D'EDUCACIÓ ARTÍSTICA: VISUAL I PLÀSTICA

Procediments

- Observació directa i indirecta de formes i d'imatges.
- Domini del gest. Execució d'apunts.
- Representació del volum a través de mètodes perspectius.

Fets, conceptes i sistemes conceptuals

Educació sensorial i estructuració de la imatge.

- La percepció. L'observació. Els sentits.
- Forma i imatge. Figura i fons. Tipologia de la forma.
- El punt de vista.

Llenguatge visual i plàstic.

- Elements de relació: estructura, proporcionalitat, equilibri i moviment.

Expressió gràfico-plàstica.

- La representació bidimensional del volum: els objectes, les plantes, els animals, la figura humana.
- Principals manifestacions de l'art català i universal: significat cultural, funció comunicativa, valors estètics.

Actituds, valors i normes

- Predisposició per observar l'entorn.
- Responsabilitat en la utilització correcta de les eines i els materials.
- Sensibilització vers el món de l'art i de la imatge.

SUGGERIMENTS DE TREBALL A L’AULA

Tota sortida cultural per visitar un o altre tipus de patrimoni (natural, històric, artístic,...) és un treball de camp per als alumnes, una font valuosíssima d’obtenció de dades.

No obstant això aquestes dades arriben a l’alumne de forma inevitablement precipitada, en una situació excepcional d’excitació i emoció, fora de la rutina de l’aula.

És per tant, bàsic preparar la sortida i tancar-la, de tal manera que els alumnes es trobin en una situació òptima per entendre i assimilar allò que descobriran – no es tracta que sàpiguen per endavant allò que faran, sinó que tinguin els coneixements previs mínims per adquirir els nous coneixements de forma significativa-. D’altra banda és necessari revisar, concloure i verificar els continguts de la sortida en el marc més assossegat de l’aula.

Des d’aquest punt de vista, els docents, millor que ningú coneixen el punt de partida dels seus alumnes i per tant, són els qui millor definiran el treball previ a fer.

Amb aquestes propostes volem oferir algunes idees i suggeriments per facilitar la tasca docent.

L’aprofitament d’aquesta activitat a l’aula es pot enfocar des d’una perspectiva tecnològica (sobre aspectes funcionals de la construcció arquitectònica) o bé des d’una visió de Coneixement del medi Social i Cultural.

En el primer cas, existeixen diverses publicacions i vídeos sobre com es construeix un castell i especialment com s’hi viu.

Sobre l’ofici de picapedrer.

De l’altra banda, Fóra interessant que els alumnes veiéssin alguns referents en relació a les èpoques a què s’ha fet referència al llarg de l’activitat: el segle XIII, el segle XVI i el segle XVIII.

MATERIAL QUE HAN DE DUR

- llapis negre per fer esbossos
- paper blanc
- alguna carpeta buida o superfície rígida per escriure